

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мария Василева Тотева, дмн

относно конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” в
област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.6. Спорт

В ДВ бр. 26 от 1.04.2016 г. е обявен конкурс за доцент по кану-каяк в Национална спортна академия „В. Левски” за нуждите на катедра „Водни спортове”.

Подадени са документи за участие от единствен кандидат гл. ас. Весела Евлогиева Тренева, доктор.

Тя е родена на 25.11.1975 г. След завършване на средното си образование в руска гимназия с преподаване на английски език е приета за студентка в НСА. През 1997 г. се дипломира в ОКС „Бакалавър” и „Магистър” – със специалностите треньор по кану-каяк и учител по физическо възпитание.

Трудовият ѝ стаж започва през 1998 г. като треньор по гребни спортове в СК „Левски”. В периода 2003-2006 г. е назначена за хоноруван преподавател в сектор „Гребане, кану-каяк, водни спортове” на катедра „Водни спортове”. Тя защитава докторска дисертация през 2003 г. След успешен конкурс през 2006 г. е избрана за асистент към същата катедра. По-късно е повишена в длъжност главен асистент (2009 г.), на която е до сега. Общият ѝ професионален стаж е 17 г., от който 9 г. 7 м. е в настоящата институция. В. Тренева е придобила допълнителни специалности по спортна журналистика и аеробика.

В настоящия конкурс кандидатката участва с 1 монография, 22 публикации (4 в чужбина), 2 учебни помагала, 4 проекта (2 образователни и 2 научно-изследователски). Четири от статиите са публикувани в индексирани списания. В списъка са включени и 3 резюмета от представени доклади на научни форуми. Тя е самостоятелен автор в 14 публикации, в 3 е първи, а в останалите втори и последващ.

Направеният от мен преглед на наукометричните данни установява пълна адекватност с критериите на НСА за длъжността „доцент“.

В тематично отношение представената научна продукция може да бъде систематизирана в следните направления:

- Въпроси на подбора в спорта кану-каяк и изследване на специфични двигателни качества на състезателите.
- Спортно-педагогически проблеми на тренировъчния процес.
- Методика на обучение в посочения спорт при деца с интелектуални и слухови увреждания.
- Други.

В първото направление оценявам много високо издадената монография посветена на подбора. Авторката коментира теоретичните постановки на този процес, историческото му развитие и особено съществено – съвременните възгледи в тази насока. Тя анализира разностранно подбора на базата на морфо-функционалните признаци, психологическите характеристики, генетичните маркери и двигателните качества. Акцентът на съдържанието е върху моделите на подбор, които включват богата информация от тестове, прилагани от водещи световни специалисти. Многобройните таблици са с голяма практическа приложимост в учебно-тренировъчната работа в спорта кану-каяк.

Значителен брой трудове са посветени на изследвания върху физическата дееспособност и нейното повишаване. Най-голям брой статии (II.A.1; II, Б.2, II.B.2; II.B.3; II.B.11; II.B.13; II.B.14; II.Г.3) се отнасят до тестирането на равновесната устойчивост, издръжливостта и силата на гребци от различни възрастови групи в т.ч. и чрез компютъризирана методика (в съавторство).

Втората група трудове са свързани със спортно-педагогическите проблеми на кану-каяка. Интерес представляват резултатите от анкета с елитни състезатели, които обективно коментират факторите за успех в спорта (II.A.2). В статия II.B.1 е представена нова комплексна методика за

начално обучение по каяк, която води до успешни резултати в 14-15 тренировъчни занимания. В друга изследователска програма докторантката апробира система от подготвителни и специални упражнения за развитие на равновесната устойчивост, които оптимизират тренировъчния процес. Много интересни са резултатите от анализа на моделите за преминаване от мъже на 1000 м. в едноместно кану, тъй като опитът на най-добрите кануисти в света съдейства за успешното класиране (II.B.7). В. Тренева си поставя задача да анализира системите за подбор в 5 водещи държави (II.B.10) с цел подобряване на този процес при българските подрастващи. Богата информация е получена от антропометричните характеристики на медалистите в кану-каяк спринт на олимпийските игри '12 (II.B.12).

В третото направление съм впечатлена от интереса на кандидатката към проблемите на децата със слухови и психични отклонения в т.ч. болестта на Даун и аутизъм. Самостоятелно и в съавторство (II.B.1; II.B.9; II.G.1; II.G.3; III.2) при тях е приложена специализирана програма за занимания с плуване и кану-каяк, което подобрява физическото, функционално и емоционално състояние на занимаващите се. Положителният терапевтичен ефект е с голяма социална значимост.

В раздел „Други“ публикациите се отнасят до широк кръг проблеми, свързани със спорта кану-каяк като разновидности на гребния спорт (II.G.2); включване на жените кануистки в Олимпийските игри (III.1); сравнителна равновесна устойчивост на практикуващи различни спортове (III.3); ролята на гребния инвентар за постиженията (II.B.5).

Анализът на трудовете на В. Тренева установява, че те са израз на голяма професионална ерудираност и богат практически опит. Резултатите от изследванията имат научно – приложна значимост и обогатяват теорията на спорта.

Статиите на кандидатката са цитирани в 16 издания. Тя има участие в 3 научно-изследователски проекти и 1 научен семинар.

Самооценката ѝ за научните приноси е адекватна на качествата на разработките ѝ.

Учебната работа е основно направление за всеки преподавател. В тази насока В. Тренева има съавторство в 2 учебни помагала. Отбелязвам положително участието ѝ в разработената система за оценка на спортната подготовка на учениците в спортните училища (1.2), онагледена с голям брой таблици. Тя е равностоеен автор (1.3) при описанието на спорта кану-каяк, неговите съвременни разновидности и необходимите мерки за безопасност при практикуването му.

Кандидатката е в колектива за разработване на 4 учебни програми, както и в създаване на нови програми в ОКС бакалавър и магистър. Тя е ръководила 5 дипломанти, които успешно са защитили своите разработки. Титуляр е на съответната учебна дисциплина като има преподаване и на чужд език.

Справката от Учебния отдел на НСА показва ,че за учебната 2014/15 година има наднормен хорариум от 841 часа.

Организационните умения на В. Тренева като треньор и член на Треньорския съвет на българската федерация по кану-каяк са на завидна висота. За тази своя активност тя има и съответни награди.

Заключение

Оценявам високо цялостната учебна, научна, организационна и тренировъчна дейност на Весела Евлогиева Тренева, доктор. Тя е изграден специалист и преподавател, който със своите професионални качества ми дава основание да предложа на Уважаемото научно жури да ѝ присъди академичната длъжност „Доцент” в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт съобразно ЗРАСРБ.

Рецензент:

проф. д-р М. Тотева, дмн